

Ugyan ki ne örvendeznék,
látván töltekezni ekkép
vigasszal a szent szülőt?

Ugyan mely szív ne repesne,
fiával hogy enyelegve
látja játszadoxni őt?

Fajtájáért látja Krisztust
fázni jámbor állatok közt,
túrva a tél vad fogát.

Édességes vérét látja
nyöszörögve pólyácskába
nyomni rongyos jászolát.

Szeretnek szép forrása!
avass be édes titkába
szívednek; égjek veled!

Szívem lánggal hadd lobogjon,
és csak Krisztusért dobogjon,
míg ő is meg nem szeret.

Áldott anya, ne tagadd meg:
az őt sebző fájdalmas seb
viruljon ki szívemen.

Annak, ki az égből szakadt,
kinjád a te szénán fakadt
fiadnak oszd meg velem.

Hadd viduljak és daloljak,
kis Jézusnak udvaroljak
egyhuzamban holtomig.

A te tüzed melengessen,
fiadat hogy ölelhessem,
szívem úgy óhajtozik!

Szüzek szüze, sugaras fény!
légy számomra igaz ösvény
jámborabb élet felé.

Édes gondban Krisztust hordjam,
halni készen, a jászolban
ki a halált megölé.

Szép fiaddal egyesüljek,
mint te, meg is részegüljek
szerelmének tűzborán.

Tüzet fogva, lánggra gyúlva,
minden érzék elámulva
ily menyegzős lakomán.

Órizzen fiad s vezessen,
üdvömként előlegesen,
számkivetés ösvényén.

S ő legyen, testem ha halna,
lelkem tündöklő jutalma,
mindörökre az enyém!

Latinból: P. Szedő Dénes O. F. M.

Szentföldi napló

Irta: dr. Előd Marcel

A Szentföldet megelőzően az ószövetségi Biblia földjét, Egyiptomot jártam be, utána pedig Görögországot, a klasszikus Hellast. Egyiptom a legmonumentálisabb, Hellas a legharmonikusabb romok birodalma. És e letűnt világok romjain úgy érzi az ember, hogy a kultúrák fénykora olyan, mint a tűz lobogása, mint Prometheus olympusi lángcsóvája: nem marad egy helyben sokáig és ahol ellobban, utána pernye s hamuként maradnak a romok, csonka szobrok, érthetlenné vált mítoszok. Az athéni Akropolis márványba álmodott templomtöredékei felett a Parthenon szépséges, karcsú oszlopai, mintha csak halotti gyertyák volnának, amelyek az ellobbant, eltemetett antik kultúra felett virrasztanak...

Palesztínának, a Szentföldnek is vannak itt-ott romjai, úgy a római korból, mint a kereszteshadjáratok idejéből, de a titkosértelmű Templomot, amelyet rommá akart lerontani az emberi gonoszság: Ő harmadnapra felépítette, hogy örök élménye, erőforrása legyen az Őt kereső lelkeknek!

Húsz évszázad után, a mai Szentföldön, az Agnus Dei világát megtalálni — megvallo — igen nehéz. A környezet, a külső körülmények — bántók. De a hívő lélek számára az Ő emléke ragyog be minden követ, göröngyöt, virágot, hegyormot... A Szentföld nem nyújt különösebb festői élményeket a szemnek, mint pl. a Genfi tó, a savoyai alpokkal, vagy a rio-de-janeirói öböl, vagy a mexikói tűzhányók ormainak havas hermelinpalástja, amelyek panorámája utazásaim során, szintén elémtárult már. De a szentföldi tájaknak *biblikus* igézetük van, a néma szenthelyek az Evangélium verseit visszhangozzák s a hajnali Nap fényküllői a Szent Grál varázsát árasztják a Tábor hegyére... És a látható Szentföld mellett kibontakozik a biblikus emlékezések drágaköveiből a *láthatatlan* Szentföld csodás mozaikja, felejthetetlen lelki élményvilága...

A kereszteshadjáratoknak, amelyek a középkori keresztény lelkesedés tagadhatatlanul heroikus, nagyszerű megnyilatkozásai maradnak, egyik legfelelőbb, csodaszerű jelenete volt, amikor *Bouillon* Gottfried és serege, az Úr 1099. esztendejében, június 7-én, hosszas harcok után megpillantották a Szentvárost, Jeruzsálemet. Saruikat leoldották, mint egykor Mózes az égő csipkebokor előtt, arany ékszereiket, selyemruháikat levetették, tollas sisakjaikat leemelték a nemes lovagok és alázatos szívvel, köny-

nyes szemmel léptek az Üdvözítő vérével megszentelt földre. A középkor egyik legmeghatóbb jelenete ez az imádkozó, maroknyi sereg, mely Isten dicsőségére végigküzdötte magát két világrészen . . .

És a bős katonák, akik bizony kegyetlenül kardélre hányták a Szentföld bitorlóit s akikre a végén már nem hatott a Vezér parancsszava sem, egyszerre meghökkentek, a szívükhöz kaptak, amikor a fennkölt lelkű aszkétát látták maguk előtt! *Godofréd* lelkében feltűnt a megfeszített Üdvözítő aureolája . . . Ledobva kardját, sisakját, fegyvertelenül, hajadonfővel és sarutlanul és bűnbánó zsoltárt énekelve indult el a Szentsír temploma felé. És amerre elhaladt, a fékevesztett, harcos tömeg kezéből is kihullt a kard. Ők is mellüket verve, bűnbánó zarándokokként követték Vezérüket, aki rajtuk aratta legnagyobb diadalát.

Erre a lélekbemarkoló történelmi jelenetre kellett gondolnom, amikor Kairóból jövet, a fehérre zománcozott szuezi, sivatagi express, 15 órás út után, befutott egy igénytelen kis állomásra, amelynek tábláján az évezredes név állt: *Jeruzsálem*.

Első utam engem is a templomba vitt . . .

Azután hotelszobám erkélyéről vettem szemügyre a Szentváros életét.

Tarkább, festőibb képet nehéz elképzelni. Bibliai köntösű nép, amott egy feketefátylas török nő, arabok, görögök, fellahok, köztük tengerentúli turisták, szamaragoló vízfordószolgák, autóbuszok és előkelő személyautók. Tevék vonulnak bölcs, keleti nyugalommal; kifeszített ponyvák alatt árulják a kenyeret, s a halat, a bibliai ötezer férfi csodás megvendéglésének ősi menüjét . . . A szemközi kapualjban szelíd csacsi forgatja a kőnehézes, ősrégi olajmalmot. Nagyritkán egy angol rendőr tűnik fel lovon, minden fegyver nélkül, de annál nagyobb tekintéllyel!

Jeruzsálem hegyen épült, 800 méter magasságban és utcái erősen lejtősek. És láttam, amint egy pufókarcú kisfiú, kezében egy pár fejnagyságú Jaffa-narancsal át akart menni az utcán. S az egyik narancs kiesett a kezéből és a kocsik és autók között elkezdett gurulni a lejtős úttesten . . .

És miközben a kicsike a sírás nemzetközi nyelvén kezdett panaszkodni, valahonnan egyszerre csak előugrott egy barátságos szelíd ferences atya, utánaszaladt a guruló narancsnak, felkapta és visszahozta a boldogan örvendező gyermeknek, majd örangyalként átvezette a forgalmas utca másik oldalára. Amilyen egyszerű, olyan kedves epizódja volt ez az első félórának, amelyet a Szentvárosban töltöttem. A szomszédos Egyiptomban nap-nap után láttam el-

hagyott, kóbor gyermekeket, akik az utca kövén háltak, eldobott újságpapírossal takarva be az éjszakai hidegtől, éhségtől és maláriától meggyötört lázas testüket. Ilyesmi a Szentföldön elképzelhetetlen. Itt a jelszó: All for the child! Mindent a gyermekért! Annak a lelke lebeg itt, Aki azt mondotta: «Engedjétek hozzám a kisdedekeket!» Mert a gyermek Isten áldása, a gyermek a Jövő, a gyermek az élet örök virágzása!

És *Názáretre* gondoltam. «Verbum caro hic factum est.» Az ige itt lőn testté . . . A Magnificat himnusi hangulata szépíti meg táját. A neve is megkapó: az újszövetség örökifjúságát jelenti; Názáreth: Bimbózó virág. És ennek a bimbózó virágnak egy szomorú szirma, betűje került a Megváltó keresztfájára: «J. N.» «Lakozék Názáret városában, hogy beteljesednék, amit a próféták mondtak: Nazarénusnak hivattatik». Itt növekedett a gyermek Jézus, erősödve testben, lélekben és teljesedve bölcsességben és Isten s emberek előtt való kedvességben. Erről a korszakáról az Üdvözítőnek tudunk a legkevesebbet a kánoni Evangéliumokból, mindössze Lukács evangélista (2, 41—52) foglalja össze Jézus názáreti ifjúságával és szereplésével 12 éves korában, a jeruzsálemi templomban, ahol szülői, harmadnapos keresés után megtalálták a doktorok között, akik álmélgodtak az isteni Gyermek értelmén és feleletein . . .

A Jeruzsálemet környékező dombok egyiken épült a modern héber egyetem, ahonnan leláttam a Holt-tengerre. Az isteni büntetés gyászos színhelye. A Genezáret-tó a Szentföld ragyogó, égszínké szeme, a Holt-tenger, az elborult, ólomszürke, komor pillantása. Szodoma és a négy elmerült város felett hullámszik ez a párját ritkító, különleges víz. 25% szilárd anyag van benne: só, kén és olaj. Vagy másképpen akkora, mint a magyar tenger, a Balaton. Elmerülni benne nem lehet. Erről már a Jézus-korabeli Jeruzsálem elpusztítója, *Titus* római császár is meggyőződött, aki megláncolt rabszolgákat dobott bele és azok sem sülyedtek el. Élőlény nincs benne, partján nem nő fű, fa, virág és amit a kedves *Jordán*, a Jézus keresztsége által megszentelt folyó belesodor, elpusztul benne.

Jeruzsálemből, arab vezetőmmel, aki Krisztus-hívőnek, keresztesivadéknak vallotta magát, autón siettem az *Advent* legszentebb helyére — *Bellehembe*.

Délkeletre, az országút mellett van Rachel sírja, a Biblia romantikus emléke, a szépséges Rachelé, kiért Jákob kétszer 7 évig szolgált Lábánnál.

Betlehem... Mennyből az angyal itt jött le a pásztorokhoz. Jeruzsálemtől mindössze 9 kilométernyire fekszik ez az idillikus városka, ahol beteljesedett Mikeás próféta jóvendölése: «De te efratai Bethlehem, jóllehet kicsiny város vagy a Júdának ezrei között, mégis tebelőled származik nekem, ki uralkodó legyen Izraelben». Már az ószövetségnek is nevezetes helye volt, hiszen itt született Jézus nemzetségi őse, a Kard és Dal felkent királya: Dávid. A születési barlang felett még áll a gyönyörű, oszlopsoros Bazilika, amelyet Nagy Konstatin emeltetett a 4. század elején. Ez a világ legrégibb, még használatban lévő katolikus temploma. Kr. u. 382-ben itt, Betlehemben készült a *Vulgata*, Szent Jeromos latinnyelvű bibliafordítása, Damazus pápa felszólítására, amelyet majdnem 1200 év múlva, a tridenti zsinat 1546. április 8-án, a katolikus Egyház hivatalos, az eredetivel egyenrangú bibliaiszövegének jelentett ki. Micsoda távlatok, milyen évszázados mérföldkövek jelzik az Egyház történetét!... Milyen törpévé, efemerré zsugorodnak össze a véges emberi kísérletezések, a kösziklára épült Anyaszentegyház ledöntésére!

... Ott álltam a barlangban, amelyet a sok olajmécses, mint megannyi szentjánosbogárka világít meg, derengő, meleg fényvel, karácsonyfahangulattal... Előttem a csupasz földbe ezüst csillag verve... Rajta a szívet remegtető, térdrehullatókörírás: «Hic, de Virgine Maria Jesus Christus natus est». *Itt született*... Innen indult el egy 33 éves, világtörténelmi Élet, életek Élete, királyok Királya: Rex Christus, Aki velünk marad az idők végezetéig! *Nobiscum sum omnibus diebus!*

S a láthatatlan Szentföld csillagözönlő, örökké tartó karácsonyét varázsol ide, amelyben egyre hangzik a Gloria és Pax felejthetetlen, s megvalósíthatatlan angyali szózata: «Dicőség mennyekben Istennek, Békesség a földön a jóakarátú embereknek!»

A betlehemi csillag ma már csak a lelkekben ragyog, de talán a hitetlen Tamásokat is meglepte, hogy a Halley-féle üstökös, amely az első világháború előtt tűnt fel újra az égen — s az üstököst a néphit mindig is nagy események égi heraldjának tekintette! —, a csillagászok pontos számításai szerint a betlehemi szent éjszakán tündökölt először a Föld felett.

S a barlangtemplomban, a jászolos istálló helyén, ahol a kegyelet virágai sohasem hervadnak el s ezeket azután kedves kis szentképek köré préselve adják emlékül, az örök Városra gondoltam, arra a helyre, ahol Szent Péter sírba téve és Rómának dobog szíve...

Urbi et orbi innen hangzottak el a világ hatalmasaihoz, ennek a századnak a legbölcsebb szavai, XI. Pius «Quadragesimo Anno» kezdetű enciklikájának emelkedett szellemű igazságaiban, messzeragyogó útmutatással, korunk szociális bajainak az Evangélium szellemében és XIII. Leó «Rerum Novarum» kezdetű, hatalmas és korszakalkotó körlevelének szellemében való, egyedül helyes és egyedül maradandóan lehetséges orvoslására.

Milyen csodálatos, hogy ennek a kis betlehemi barlangnak a gyenge falai tartják a Szent Péter-templom világszép kupoláját, amely alatt Michelangelo halhatatlanul élő márványkölteménye, a Pietá örökíti meg a legfájdalmasabb percet: amidőn a keresztről levett Üdvözítőt a Fájdalmas Anya térdeire ravatalozzák!...

(A húsvéti szenthelyek leírását a szerző lapunk húsvéti számában fogja folytatni.)

Néhány szó a lelki ponyváról.

(Hozzászólás.)

Örömmel olvastam a Fehér Barát legutóbbi számában P. Ágoston értekezését, amelyben a lelki ponyvairodalom sajnálatos jelenségével foglalkozik. Meg kell köszönünk ezt a cikket, amely bátran felszínre hozza ezt a régen vajúdó kényes kérdést, amelyhez eddig senki sem mert hozzányúl. De egyben sajnálattal tudomásul kell vennünk azt is, hogy beszélni kell a lelki ponyváról. Visszasan hangzik a szó: lelki ponyva. Szinte elképzelhetetlen, hogy a lelki élet sem maradt ment ettől a szomorú jelenségtől. És mégis így van. A nap-nap után felburjánzó, nagy reklámokkal beharangozott élelmes kiadók üzleti vállalkozásait támogató könyvek tömege minden, csak nem aszketika, misztika vagy léleknevelés. Üzlet, és annál szomorúbb, mert a lélek vásárárt jelenti. Ezek a lelki kufárok nem tekintenek mást, mint a saját üzleti érdekeiket, s ezért képesek vásárra vinni az ember legszentebb érzéseit, a lélek irányítását.

Lelki irodalmunk tele van émelygős, érzelmes írásokkal. Csupa tákolmány, melyeknek íróit nem ártana néha deresre húzni, miközben elmeszüleményeik egy-egy mondatával szórakoztatná őket a deres derék gazdája.

Csodálkozunk, hogy katolikus értelmiségünk, aki az iskola padjaiból kikerülve, többé nem találkozik rendszeresen a katoli-